

UAB „PANODEN“



APLINKOSAUGOS ATASKAITA

2013



UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „PANODEN“

APIE MUS

UAB „PANODEN“ yra įsteigta 1993 m. ir užsiimanti pakavimo juostų, laminatų bei įvairios paskirties maišelių iš polietileno, polipropileno ir kitų polimerinių medžiagų gamybą su fleksografinė spauda ir be jos. Užsakovams pageidaujant atliekamas visas pakuotės gamybos ciklas - nuo jos dizaino sukūrimo iki produkcijos pristatymo užsakovui. Fleksografijos spaudos formos gaminamos iš skaitmeninių, naujos kartos foto polimerinių plokščių. Spauda atliekama 8 spalvų spaudos mašinomis maisto produktų pakuotei tinkamais dažais. Visos gamyboje naudojamos pagrindinės ir pagalbinės medžiagos atitinka maisto produktų pakuotei keliamus reikalavimus. UAB „PANODEN“ gamindama produkciją vadovaujasi:

- įmonės standartu ĮST 110564826-01:2006; „Polimeriniai gaminiai. Techninės sąlygos“;
- kokybės vadybos sistemos standartu LST EN ISO 9001:2008;
- gaminių ir medžiagų, skirtų liestis su maistu geros gamybos praktikos taisyklėmis;
- aplinkos vadybos sistemos standartu LST EN ISO 14001:2005 ir EMAS (aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos) reglamentu.

Įmonės rekvizitai:

Įmonės adresas:

- gamybos cechas
- biuras

Aukščiausioji vadovybė

Vadovas

El. paštas

Tel.

Fax.

Interneto svetainė

Vidutinis darbuotojų skaičius

Gustonių km., Naujamiesčio sen., LT-38052 Panevėžio raj.

Stoties g-vė Nr. 42, LT-35106 Panevėžys.

Bendrovės valdyba.

Generalinis direktorius Vytautas Meištas.

info@panoden.lt.

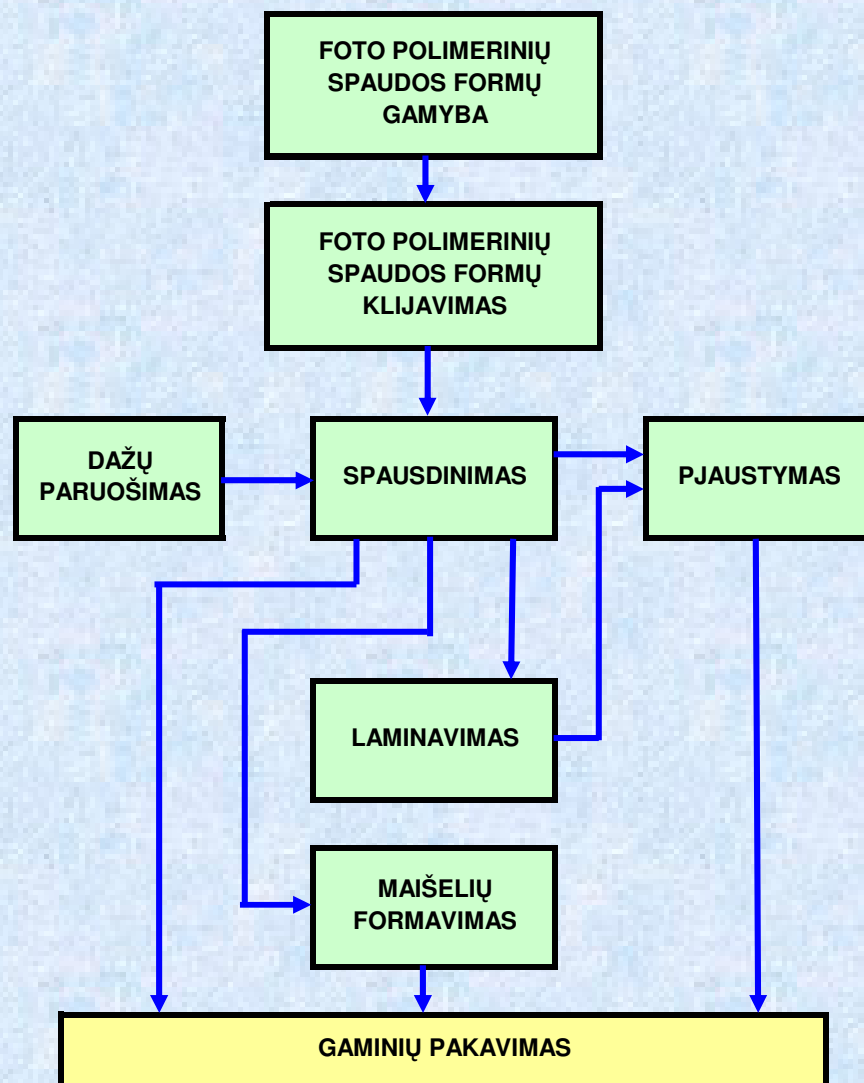
(8~45) 508526.

(8~45) 510696.

www.panoden.lt.

84.

BĮ UAB „PANODEN“ PAGRINDINAI GAMYBOS PROCESAI



Įmonė taiko tradicinę fleksografinę spaudos technologiją. Esant galimybėms ji tobulinama, o tai mažina žalingus poveikius aplinkai. Nuo 2007 m. naudojama lazerinė foto polimerinių formų spausdinimo technologija. Dėl iki tol naudotos analoginės technologijos susidarydavo daugiau atliekų.

Nuo 2007 m. pradėtas naudoti organinių tirpiklių regeneravimo įrenginys. Regeneruojant užterštus tirpiklius, susidaro tik užterštų pavojingų tirpiklių distiliavimo nuosėdos. Užterštų indų plovimo procese naudojami tik regeneruoti organiniai tirpikliai. Taip pat foto polimerinių spaudos formų gamyboje naudojami tirpikliai regeneruojami ir vėl naudojami iš naujo. Todėl tik 20 % nuo sunaudojamo kiekio yra perkama papildomai.

Įmonė aktyviai bendradarbiauja su mokslo ir tyrimų institucijomis ieškant inovatyvių gamybos ir vadybos sprendimų, kurie stiprina palankius poveikius aplinkai. Ieškoma biopolimerų, pagamintų iš atsinaujinančių gamtinių išteklių, naudojimo galimybių.

2013 m. patalpų apšiltinimui įmonė įdiegė elektra maitinamą šilumos generatorių-siurbį NTG-075, dėl ko šiluminės energijos gamybai mažinamas organinio kuro deginimas ir oro tarša.

2013 m. spausdinimo įrenginyje „NOVOFLEX“ sureguliuota plovimo sistema taip, kad plovimui būtų naudojamas minimalus skiediklių kiekis.

2013 m. gaminamos produkcijos spaudos formų kokybės gerinimui įdiegta HD (hide technologic) spaudos technologija (lazerio atnaujinimas).

Įmonė savanoriškai pasirašė AB LESTO socialinės iniciatyvos „Tiek, kiek reikia“ inicijuotą „Žaliąjį protokolą“ ir pritaria jo idėjoms:

- įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones;
- prisidėti prie Europos ir viso pasaulio aplinkos apsaugos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) mažinimo;
- skatinti tai daryti savo darbuotojus, kolegas, artimuosius ir taip prisidėti prie atsakingos, energiją taupančios visuomenės kūrimo.



APLINKOSAUGOS POLITIKA

UAB „PANODEN“ – įmonė, gaminanti fleksografinės spaudos plastikines pakuotes, ieško technologinių ir vadybinių sprendimų, padedančių sistemingai mažinti įmonės daromą poveikį aplinkai. Šis siekis tampa esminis visame produkto gamybos ir realizavimo procese – pradedant jo dizaino kūrimu, baigiant pristatymu klientams.

Tai, ką darome šiandien, turės įtakos ir mūsų, ir ateities kartų aplinkai. Dėl to rūpinimasis žmonėmis ir aplinkos tausojimas - vienas svarbiausių dalykų mūsų veikloje. Atsakomybė tenka mums visiems. Mūsų sąmoningumas aplinkosaugos srityje padeda išvengti ir kiek įmanoma sumažinti neigiamą poveikį aplinkai.

UAB „PANODEN“ įsipareigoja:

1. Siekti nuolatinio aplinkos apsaugos veiksmingumo gerinimo, mažinant bendrovės veiklos bet kokią neigiamą poveikį aplinkai.
2. Laikytis aplinkos apsaugos įstatymų ir normatyvinių reikalavimų, taikomų įmonės aplinkos apsaugos aspektams.
3. Taikyti taršos prevencijos būdus ne tik gaminant pakuotę, bet ir kuriant pakuotės dizainą.
4. Siekti racionaliai naudoti neatsinaujinančias žaliavas bei energetinius išteklius, mažinti atliekų susidarymą bei organizuoti jų antrinį panaudojimą.
5. Mažinti naudojamų pavojingų fleksografinių medžiagų kiekį, kur įmanoma, naudoti nekenksmingus jų pakaitalus.
6. Į bendrovės aplinkos apsaugos vadybos sistemą įtraukti kiekvieną darbuotoją ir ugdyti supratimą bei atsakomybę už aplinkos apsaugą.

APLINKOSAUGOS VADYBOS SISTEMA

Aplinkosaugos vadybos sistema yra integruota į įmonėje veikiančią, standarto ISO 9001 reikalavimus atitinkančią, kokybės vadybos sistemą. Aplinkosaugos vadybos sistema leidžia nustatyti, sekti, kontroliuoti ir mažinti žalingus bei stiprinti palankius poveikius aplinkai.

Išanalizavus įmonės veiklos ir jos produktų tiesioginius ir netiesioginius aplinkosaugos aspektus, apibrėžtas jų poveikis aplinkai. Pagrindinės aspektų grupės yra gamtinių išteklių naudojimas ir oro teršalų bei atliekų susidarymas. Netiesioginiai aspektai susiję su įmonės gaminio projekciniais sprendiniais, kurie gali lemti mažesnę išteklių naudojimą, atliekų susidarymą ir pan.

Siekiant valdyti šiuos aspektus, nustatyti aktualūs teisiniai ir kiti reikalavimai, kurių įmonė laikosi. Iš visų įmonės aplinkos apsaugos aspektų išskirti darantys žymų poveikį aplinkai. Siekiant mažinti šį poveikį iškelti aplinkosaugos tikslai.

Apie aplinkosauginį įmonės veiksmingumą informuoja aplinkosaugos rodikliai, leidžiantys matuoti aplinkai daromo poveikio lygį ir jį kontroliuoti. Kaip laikomasi teisinių ir kitų aplinkosaugos reikalavimų, kontroliuojama vidaus audito metu. Audituojant taip pat tikrinama, ar integruota aplinkosaugos ir kokybės vadybos sistema atitinka standartų ir reglamento reikalavimus. Darbuotojai, siekdami įtakoti su jų darbo vieta susijusį įmonės poveikį aplinkai, teikia pasiūlymus, dalyvauja mokymuose. Už aplinkosaugos vadybos sistemos reguliarią analizę ir nuolatinį gerinimą atsakinga vadovybė.

Įdiegus aplinkosaugos vadybos sistemą pagal EMAS ir ISO 14001 reikalavimus, šias pastangas įvertino klientai. Įmonė pritraukia daugiau užsakymų tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Besirūpinančios aplinkos apsauga įmonės įvaizdis plačiau atveria naujas rinkas.

2013 M. APLINKOSAUGOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ ĮVYKDYMAS

1. Įdiegti gamybos planavimo, gamybos valdymo apskaitos ir LEAN kaštų sistemos moduliai toliau nuolat tobulinami ir įgyvendinami bei tęsiamas jų tolimesnis diegimas.
2. Plečiant gamybą lakiųjų organinių junginių išsiskyrimas į aplinkos orą neviršytas TIPK leidime nustatytos leidžiamos oro taršos vertės.
3. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, lyginant su 2012 m., sumažintas 13% vienai pagamintos produkcijos tonai. Išrūšiuotos plastiko atliekos toliau realizuojamos kaip antrinė žaliava.

REIŠMINGI APLINKOSAUGOS ASPEKTAI 2014 M.

Reikšmingas aplinkos apsaugos aspektas	Susijęs poveikis su šiuo aspektu
Tiesioginiai aspektai:	
Dažų ir organinių tirpiklių naudojimas.	Neatsinaujinančių gamtinių išteklių naudojimas. Polimerai, dažai ir tirpikliai yra gaminami iš naftos produktų.
Polimerinių medžiagų naudojimas.	
Lakiųjų organinių junginių (LOJ) išsiskyrimas.	LOJ aplinkai keliamas pavojus – dalyvavimas fotocheminėse reakcijose, sukeliančiose ozono susidarymą apatiniuose atmosferos sluoksniuose. Šis ozonas sukelia kvėpavimo ligas ir kenkia aplinkai.
Mišrių komunalinių atliekų susidarymas.	Sąvartynų ploto ir tūrio didinimas.
Netiesioginiai aspektai:	
Projektiniai sprendiniai.	Racionalūs projektiniai sprendimai gali padidinti medžiagų ir energijos išteklių vartojimo efektyvumą bei sumažinti žalingus poveikius aplinkai visame gaminio būvio cikle.



APLINKOSAUGOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI 2014 M.

Siekdami didinti aplinkosauginį veiksmingumą ir mažinti veiklos poveikį aplinkai, užsibrėžiame aplinkosaugos tikslus. Tikslų siekiame vykdydami aplinkosaugos veiksmų planuose numatytas užduotis

Susiję reikšmingi aplinkos apsaugos aspektai	Tikslai	Užduotys
Dažų ir organinių tirpiklių, polimerinių medžiagų naudojimas; projektiniai sprendiniai.	1. Racionaliai naudoti ir taupyti gamtinius išteklius.	Tolimesnis LEAN sistemos diegimas pagal šiuos įrankius: 5S; Kaizen; SMED; PDCA; A-3; Kauban; TPM, VSM ir apribojimų teorijos TOC taikymas diegiant projektą Procesas LT.
		Naudojant LEAN ir TOC metodikas (gerinant darbo organizavimą, toliau optimizuojant įrengimų perderinimus, trumpinant problemų sprendimo laiką ir kokybiškiau atliekant paruošiamuosius darbus iki gamybos pradžios).
Dažų ir organinių tirpiklių naudojimas, lakiųjų organinių junginių (LOJ) išsiskyrimas.	2. Valdyti oro teršiančių lakiųjų organinių junginių (LOJ) emisijas.	Plečiant gamybą išlaikyti LOJ emisiją į orą, neviršijančią TIPK leidime nustatytos leidžiamos vertės.
		Gauti naują TIPK leidimą ryšium su tirpiklių sąnaudų padidėjimų.
		Gavus finansinę paramą iš ES struktūrinių fondo lėšų, įsigyti naujos kartos spausdinimo įrenginį, cheminių medžiagų distiliavimo įrenginį ir kitus įrenginius, kurie būtų draugiški aplinkai.
Mišrių komunalinių atliekų susidarymas.	3. Tobulinti įmonės atliekų tvarkymo sistemą.	Sumažinti mišrių komunalinių atliekų kiekį vienai pagamintos produkcijos tonai 3 %, lyginant su 2013 m.
		Sumažinti plastiko atrašų ir atliekų kiekį (sumažinant darbų sureguliuojamumui skirtų žaliavų kiekį) vienai pagamintos produkcijos tonai 5 %, lyginant su 2013 m.

UAB „PANODEN“ PAGRINDINIAI APLINKOSAUGOS RODIKLIAI

UAB „PANODEN“ aplinkosauginį veiksmingumą parodo su bendrovės reikšmingais aplinkosaugos aspektais susiję absoliutiniai rodikliai. Norint tinkamai palyginti skirtingų metų duomenis, naudojami išvestiniai santykiniai rodikliai – bendrus metų absoliutinius rodiklius lyginant su pagamintos produkcijos kiekiu.

Rodiklių pavadinimas	Absoliutiniai rodikliai				Santykiniai rodikliai			
	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.
PAGAMINTA PRODUKCIJOS (t)	933,426	1097,086	1066,814	1242,673	rodiklio vnt./pagaminta produkcija t			
ENERGIJOS NAUDOJIMAS								
Elektros sunaudojimas, (MWh)	762	835	966	1041	0,816	0,761	0,905	0,838
Biokuro (malkų) sunaudojimas, (t)	80	78,84	33,475	67,275	0,086	0,072	0,031	0,054 ¹
Suskystintų naftos dujų (propano-butano) sunaudojimas gamybos technologiniame procese, (t)	9,451	6,2	11,29	21,61	0,01	0,006	0,011	0,017 ²
NAUDOJAMOS MEDŽIAGOS								
Polietileno (PE) ir polipropileno (PP) plėvelė, (t)	869,148	1093,304	1067,957	1272,684	0,931	0,996	1,001	1,025 ³
Cheminės medžiagos ir cheminiai preparatai skirti fleksografinėi spaudai (dažai, tirpikliai ir skiedikliai), (t)	96,151	170,47	153,503	196,736	0,103	0,155	0,144	0,158 ⁴
Klijai ir kietikliai skirti laminavimui (t)	11,0	33,454	32,711	34,263	0,012	0,030	0,031	0,028
ORO TARŠA								
Lakieji organiniai junginiai (LOJ), (t)	52,33	53,232	71,798	74,140	0,056	0,049	0,067	0,060
Teršalai iš šiluminės energijos gamybos, (t)	1,156	1,093	0,669	1,190	0,001	0,001	0,001	0,001
ATLIEKOS								
Pavojingos atliekos, (t)	2,13	2,504	12,399	12,538	0,002	0,002	0,012	0,010
Nepavojingos atliekos:								
mišrios komunalinės atliekos, (t)	36,96	28,82	26,4	26,712	0,040	0,026	0,025	0,021
plastiko atliekos, (t)	63,02	70,062	69,142	77,426	0,067	0,064	0,065	0,062
metalinės pakuotės, (t)	1,615	5,377	4,374	3,760	0,002	0,005	0,004	0,003
BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ								
Naudojamos žemės plotas, (ha)	2,9361	2,9361	2,9361	2,9361				
užstatytos teritorijos plotas, (ha)	1,503	1,503	1,503	1,503				

Pastabos:

- 1. Padidėjęs energijos (biokuro) sunaudojimas sąlygojamas tuo, kad šaltasis žiemos periodas buvo ilgesnis negu 2012 m.*
- 2. Padidėjęs energijos (propano-butano) sunaudojimas sąlygojamas tuo, kad pagaminta daugiau produkcijos ir šaltasis žiemos periodas buvo ilgesnis negu 2012 m.*
- 3. Didėjęs polietileno (PE) ir polipropileno (PP) plėvelės sunaudojimas tiesiogiai susijęs su išaugusia 12 % gamyba lyginant su 2012 m. ir tai, kad kai kuri produkcija buvo gaminama iš užsakovų medžiagų.*
- 4. Cheminių medžiagų ir cheminių preparatų, skirtų fleksografinėi spaudai (dažai, tirpikliai ir skiedikliai) santykinio rodiklio padidėjimas susijęs su tuo, kad padidėjo užsakymų kiekis, jie tapo žymiai smulkesni (dažnesnis spausdinimo mašinų perderinimas naujiems užsakymams) ir sudėtingesni (naudojama daugiau spalvų, sudėtingesnis dizainas). Tai lėmė šio santykinio rodiklio reikšmės padidėjimą, lyginant su praėjusiais metais.*

APLINKOSAUGINIS VEIKSMINGUMAS TEISINIŲ NUOSTATŲ ATŽVILGIU

2011 m. buvo atlikta įmonės teršiančių medžiagų, išmetamų į aplinkos orą inventorizacija ir pateikta paraiška TIPK leidimo atnaujinimui. 2012 m. LR AM Panevėžio RAAD išdavė atnaujintą TIPK leidimą Nr. P2-3/036, kuriame nurodyti ribiniai išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekiai 2013 – 2015 metams. 2013 m. oro tarša neviršijo atnaujintame TIPK leidime nurodytų leidžiamų išmesti teršalų kiekių.

Iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmetami teršalai

Teršalų pavadinimas	Leidžiama išmesti (t/m)	Esama tarša 2013 m. (t/m)
Organinio kuro deginimas energijos gamyboje:		
Anglies monoksidas	1,258	0,925
Azoto oksidai	0,164	0,135
Kietosios dalelės	0,193	0,130
Technologinis gamybos procesas:		
Anglies monoksidas	0,07	0,07
LOJ	74,14	74,14
Iš viso:	75,825	75,400

Įmonės veikla atitinka aplinkosaugos aspektams taikomus teisinius reikalavimus.

APLINKOSAUGOS PAGRINDINIAI TEISINIAI REIKALAVIMAI

TIPK LEIDIMŲ IŠDAVIMAS IR ATNAUJINIMAS:

- LR „Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas“.
- LR AM „Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės“.
- LR AM „Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniai nurodymai“.
- LR AM „Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašas“.

ATLIEKŲ TVARKYMAS IR APSKAITA:

- LR „Atliekų tvarkymo įstatymas“.
- LR AM „Atliekų tvarkymo taisyklės“.
- LR AM „Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės“.

PAKUOČIŲ TVARKYMAS IR APSKAITA:

- LR „Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas“.
- LR AM „Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės“.

CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR PREPARATŲ TVARKYMAS IR APSKAITA:

- LR „Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas“.
- LR AM ir SAM „Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklinimo tvarka“.
- LR AM „Cheminių medžiagų ir preparatų apskaitos tvarkos aprašas“.
- LR AM „Duomenų ir informacijos apie Lietuvos Respublikoje gaminamas, importuojamas, platinamas, eksportuojamas ir profesionaliai naudojamas chemines medžiagas ir preparatus, jų savybes, galimą poveikį žmogaus sveikatai ir aplinkai teikimo, rinkimo, kaupimo bei tolesnio paskirstymo tvarkos aprašas“.
 - Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 „Dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH)“.

APLINKOS ORO TARŠA IR APSKAITA:

- LR „Aplinkos oro apsaugos įstatymas“.
- LR AM „Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašas“.
- LR AM „Lakiųjų organinių junginių, susidarantių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarka“.
- LR AM „Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatai“.
- LR AM „Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ir ataskaitų teikimo taisyklės“.

GAISRINĖ SAUGA:

- LR „Priešgaisrinės saugos įstatymas“.
- LR PAGD "Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės".

APLINKOSAUGOS VERTINTOJO IŠVADA

EMAS aplinkosaugos vertintojas **DNV Certification Oy/AB**, registracijos numeris Y-1457421-6, atliko patikrinimą ir deklaruoja, kad UAB „PANODEN“, veikiančios Stoties g-vė Nr. 42, Panevėžyje ir Gustonių km., Naujamiesčio sen., Panevėžio raj., aplinkosaugos politika, aplinkosaugos vadybos sistema, audito procedūros ir jų įgyvendinimas bei aplinkosaugos ataskaita atitinka visus Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1221/2009 reikalavimus.

Tikrinimo metu buvo remtasi organizacijos deklaracija, kad ji nebuvo bausta dėl aplinkos apsaugos teisinių reikalavimų pažeidimo.

Organizacijoje atliktas patikrinimas ir vertinimas patvirtina, kad nėra su jos aplinkos apsaugos aspektais susijusių taikomų teisinių reikalavimų neatitikties įrodymų.

Ši vertintojo išvada nėra lygiavertė EMAS registracijai, kurią gali suteikti tik kompetentinga įstaiga pagal Reglamentą (EB) Nr. 1221/2009.

Vertinimą atliko:

Valeras Kildišas

Darius Pamakštys

Panevėžys, 2014 m. spalio mėn. 8 d.